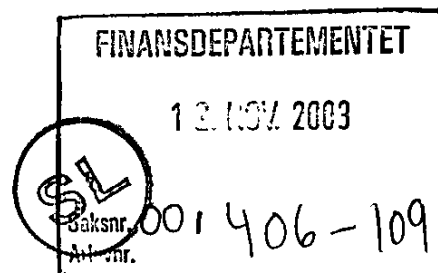

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Høring - Ny lov om betaling og innkreving av skatte- og avgiftskrav (skatteinnkrevingslov)

Vi viser til Deres brev av 7 juli 2003. Etter avtale med Kjell Saghaug har vi fått utsatt høringsfristen til 10 november.

Generelt

NHO er positiv til at Finansdepartementet har søkt å samordne regelverket for betaling og innkreving av de ulike skatter og avgifter slik at reglene blir mest mulig like på dette området.

Når det dernest gjelder spørsmålet om å samle bestemmelsene om betaling og innkreving i en egen skatteinnkrevingslov, finner vi grunn til å beklage at representanter for næringslivet ikke har vært trukket inn i prosessen på et tidligere stadium. Det burde vært gjort siden bedriftene – i egenskap av oppkrever av lønnskattene og moms for det offentlige – er den desidert største brukergruppen av regelverket

Vi ser det som hensiktsmessig at de generelle reglene om renter, motregning, tvangsfullbyrdelse og bortfall, som administreres av innkrevingsmyndighetene, samles i én lov. Det er for så vidt også praktisk at regelverket om skattyters betaling av egen inntekts- og formuesskatt samt avregningen inntas i denne loven

Vi er derimot i tvil om det representerer noen forenkling for næringslivet at bedriftenes oppgaver knyttet til oppkreverfunksjonen er inntatt i denne loven, siden oppgavene i så stor grad angis ved en henvisning til andre lover.

For bedriftene er det således viktig at regelverket for betaling av forskuddstrekk, arbeidsgiveravgift og moms er så tilgjengelig som mulig. Vedrørende *betalingen* begrenser skatteinnkrevingsloven seg til å vise til finansavtaleloven § 39, vedrørende *forfall* viser skatteinnkrevingsloven til henholdsvis ligningslovens, folketrygdlovens og merverdiavgiftslovens bestemmelser om oppgaveplikt, og når det gjelder *arbeidsgiverens oppgaver i forbindelse med forskuddstrekk* inntas hele regelverket om dette – ikke helt logisk – i ligningsloven. Vårt poeng er at departementets forslag innebærer at bedriftene ved utførelsen av sin oppkreverfunksjon for hver skatteart må forholde seg til flere lover. Prinsipielt sett er det uheldig, og det

må anses særlig betenkelig i forhold til de mindre bedriftene. I tillegg kommer en mengde forskrifter, som vi stiller oss tvilende til om lar seg samle i en samleforskrift på en oversiktlig måte etter mal fra skatteloven og skattelovforskriftene.

Det fremgår ikke av høringsnotatet hvilke alternativer til lovstruktur som eventuelt er vurdert under prosessen. Eksempelvis sies intet om hvorvidt det har vært vurdert å utta og regulere særskilt bedriftenes plikt til å foreta forskuddstrekk. En egen lov om bedriftenes oppgaver knyttet til forskuddstrekket ville også kunne gjøre det lettere å utarbeide en brukervennlig samleforskrift av de mange trekkforskriftene som arbeidsgiverne i dag må forholde seg til.

Generelt er det i dag et omfattende forskriftsverk knyttet til betalings- og innkrevingsområdet. Departementets målsetting er å gjøre forskriftsverket mer oversiktlig og bedre tilgjengelig ved å benytte systematikken i skatteloven med to hovedforskrifter til skatteinnkrevingsloven, jf høringsnotatets kap 2. Dersom en slik systematikk ikke kan gjennomføres fordi dagens forskriftsregler vanskelig lar seg samordne til henføring under de respektive paragrafer i skatteinnkrevingsloven, frykter vi at tilgjengeligheten av forskriftene blir vanskeligere enn i dag. I så fall anbefaler vi at strukturen på en skatteinnkrevingslov revurderes i samråd med representanter for næringslivet, med særlig tanke på at kun generelle regler som kan utdypes med generelle forskrifter inntas.

Nedenfor har vi kommentert de forslag til materielle endringer som departementet fremmer i høringsnotatet.

Lovutkastets kapittel 4 Betaling

Etter gjeldende praksis anses betalingsfristen avbrutt for de alt vesentlige av skatte- og avgiftsinnbetalingene når oppdrag om utbetaling er sendt eller levert til banken innen forfallsfristen. Det gjelder blant annet for forskuddstrekk, merverdiavgift og arbeidsgiveravgift. Departementet foreslår at finansavtalelovens § 39 gjelde, hvilket innebærer en innstramming siden betalingen da anses skjedd først når beløpet er godskrevet mottakerens bank.

Tatt i betraktning at bedriftene tjener som skatteoppkrever for det offentlige for de mest provenytunge skattene (trekk og moms), fremstår det etter NHOs mening som mer rimelig at det offentlige har risikoen for den tiden det tar for bankene å gjennomføre betalingstransaksjonen enn at bedriftene skal ha den. Vi tilrår derfor at dagens praksis videreføres.

Gjøres finansavtalelovens § 39 likevel gjeldende, tilrår vi at teksten i denne inntas i sin helhet i § 4-2. Vi er ikke enig med departementet i at en slik inntakelse må anses unødvendig, jf høringsnotatets kap 6.2.3. De skatte- og avgiftspliktige bør ikke være avhengig av tilgang til finansavtaleloven for å gjøre seg kjent med fristen for betaling av skatter og avgifter.

Lovutkastets kapittel 6 Renter

NHO er generelt positiv til at det skjer en harmonisering av rentereglene for de ulike skatte- og avgiftskrav.

Når det gjelder spørsmålet om hvor rentebestemmelsene skal plasseres, jf høringsnotatets kap 8.2.5, fremstår det som hensiktsmessig at alle rentereglene samles på ett sted. Vi har således ingen innvendinger til at også bestemmelsene om renter av økning av skatte- og avgiftskrav

etter endringsvedtak inntas i skatteinnkrevingsloven, selv om de rent systematisk hører hjemme i de respektive materielle skatte- og avgiftslover

- Renter ved forsinket betaling, jf utkastets §6-1

NHO er positiv til at den rentesatsen som fastsettes med hjemmel i morarenteloven, skal gjelde generelt ved forsinket betaling av skatte- og avgiftskrav, jf utkastets § 6-1 andre ledd. Dagens regler hvoretter de skatte- og avgiftspliktige ved forsinket betaling av merverdiavgift, forskuddstrekk og innenlandske særavgifter må betale en forsinkelsesrente som er tre prosentpoeng over rentesatsen etter morarenteloven, fremstår som lite rimelig.

- Renter ved økt skatt og avgift som følge av endringsvedtak, jf utkastets §6-3

Departementet foreslår en objektiv regel om renter i de tilfelle endringsvedtak fører til økt skatt eller avgift. Det forhold at det alltid skal beregnes renter uavhengig av skyld innebærer en skjerpelse i relasjon til skatt og arbeidsgiveravgift (i e. endring etter ftrl. § 24-4 tredje ledd), hvor det i dag bare beregnes renter dersom det samtidig med endringsvedtaket også treffes avgjørelse om tilleggsskatt-/avgift. Departementet viser til at det ikke er urimelig at det betales en rente som dekker det avsnittet det offentlige har lidd, og som korresponderer med den likviditetsfordel den skatte-/avgiftspliktige har hatt. Når det gjelder nivået på rentesatsen uttaler departementet at "Faren for at personer med betalingsproblemer skal bli fristet til å unnlate å levere oppgaver eller gi gale opplysninger tilsier at rentesatsen ikke settes for lavt." Vi påpeker at det forhold at det er tilleggsskatt- og tilleggsavgiftsinstituttet som er virkemidlene for å forhindre slik adferd, tilsier at det ikke legges inn pønale elementer også i renten, men at den tilnærmes den alminnelige pengemarkedsrenten.

Det fremstår som uklart hvilken rentesats departementet foreslår. I lovutkastets § 6-3 tredje ledd gis anvisning på at renten "skal være to prosent over halvparten av satsen i § 6-1 andre ledd", hvilket vi leser slik at satsen skal være åtte prosent. I tredje siste setning i høringsnotatets kap 8 2.2 står det derimot at "Departementet foreslår etter en samlet vurdering at renten av økning som følge av endringsvedtak fastsettes til for tiden 6 prosent."

For at regelverket skal fremstå som balansert, mener vi at den renten den skatte- eller avgiftspliktige skal betale når endringsvedtak har ført til økt skatt/avgift, ikke settes høyere enn den renten det offentlige betaler når endringsvedtaket medfører at for mye innbetalt skatt/avgift tilbakebetales. Vi viser til utkastets § 6-5 tredje ledd hvoretter departementet foreslår at det offentlige skal gi en rentegodtgjørelse lik halvparten av rentesatsen etter morarenteloven redusert med ett prosentpoeng; et vil si fem prosent.

Tatt i betraktning det høye skattnivået på sokkelen med korresponderende høy tilleggsskatt ved endringsvedtak, fraråder vi at rentesatsen på petroleumsskatteområdet øker i forhold til dagens sats på 5,5 prosent.

Høringsnotatet berører ikke rentespørsmålet for de situasjoner hvor det verken foreligger avsnittet for det offentlige eller likviditetsfordel for den avgiftspliktige. Det vil være tilfellet hvor endringsvedtaket leder til etterberegning av utgående merverdiavgift som kjøperen ville fradragført som inngående avgift dersom avgiften hadde vært beregnet korrekt fra første stund. Det samme gjelder hvor endringsvedtaket medfører økt innførselsmerverdiavgift for en registrert næringsdrivende. Det fremstår som lite rimelig å la rentesatsen i utkastets § 6-3 tredje ledd gjelde her. Vi minner om at det foreligger etablert praksis for at renten ved etterberegning av utgående merverdiavgift i slike tilfelle frafalles med 90 prosent etter søknad. Vi viser til de vurderinger som er gjort i NOU 1991:30 Forbedret merverdi-

avgiftslov side 190-191, og tiltrår at det fremmes lovforslag om en særskilt lav rentesats for begge de nevnte tilfelle, alternativt at det utferdiges forskrifter om det.

- Rentegodtgjørelse ved forsinket tilbakebetaling, jf utkastets § 6-4

Det er positivt at departementet foreslår at rentesatsen etter morarenteloven skal gjelde i de tilfelle skatte- og avgiftsmyndighetene er forsinket med sin tilbakebetaling av for mye innbetalte skatte- og avgifter, jf utkastets § 6-4 første ledd.

- Rentegodtgjørelse ("venterente") ved tilbakebetaling som følge av endringsvedtak, jf utkastets § 6-5

Det er også positivt at det foreslås en objektiv regel om rentegodtgjørelse når det skjer en endring i den tidligere skatte- og avgiftsplikten, uavhengig av hvordan endringen gjennomføres. Vi er enig i at det er avsnvstapet som skal kompenseres ved venterenten. Vi er derimot ikke enig i at den settes lavere enn den renten skattyterne/avgiftspliktige må betale når det offentliges avsnvstap skal kompenseres, jf våre kommentarer foran til utkastet § 6-3

I utkastets § 6-5 fjerde ledd er inntatt bestemmelse om at "Renter etter første ledd påløper ikke dersom forsinkelsen er fremkalt ved forhold som kan legges den skatte- eller avgiftspliktige til last eller som han er nærmest til å bære ansvaret for." I departementets merknader på side 165 heter det at "Fjerde ledd innskrenker retten til å få rentegodtgjørelse i tilfeller hvor det foreligger kreditormora." Vi stiller oss spørrende til bruken av terminologien "forsinkelsen" og "kreditormora" hvor det er snakk om rentegodtgjørelse som følge av endringsvedtak. Inntakelsen av fjerde ledd synes dessuten å stå i motstrid til departementets beskrivelse av rentegodtgjørelsesregelen som "en objektiv regel om rentegodtgjørelse", og i motstrid til den eneste vurderingen departementet gir av en slik bestemmelse, jf at det i høringsnotatets kap 8 2.4 står at "En svakhet ved en slik regel er etter departementets syn at skyldgraden vil variere, og det vil ikke alltid være like rimelig at renteplikten bortfaller fullstendig selv om for sen tilbakebetaling skyldes forhold hos den skatte- og avgiftspliktige." NHO slutter seg til vurderingen og tiltrår at bestemmelsen utgår.

Lovutkastets kapittel 7 Motregning mv

- Unntak fra reglene om beslagsfrihet, jf utkastets § 7-3

Etter gjeldende regelverk kan motregning ikke gjennomføres "i slik utstrekning at den skattepliktiges inntekt blir utilstrekkelig til livsopphold for ham og hans familie", jf skattebetalingsloven § 32 nr 4. Finansdepartementet mener denne begrensningen i motregningsretten bør bortfalle under henvisning til at "Dersom skatteoppkreverne og skattefogdkontorene i hvert enkelt tilfelle skal kontrollere om tilgodebeløpet er nødvendig til underhold av skyldneren og hans husstand, vil dette forsinke oppgjørene og innebære et betydelig merarbeid", jf merknadene til § 7-3.

Etter NHOs vurdering fremstår det som lite rimelig at bestemmelsene om beslagsfrihet i dekningsloven kapittel 2 ikke skal gjelde når innkreivingsmyndighetenes vil motregne i skyldnerens tilgodebeløp på skatte- og avgiftskrav. Hensynet til at skyldneren må ha midler til å leve av bør veie tyngre enn hensynet til en mest mulig effektiv skatteinnkreivning. Vi tiltrår at bestemmelsen utgår.

Høringsnotatets kapittel 10 Lempning av billighet

Departementet foreslår at gjeldsordningsinstituttet (gjeldsordningsloven), innkrevingsmyndighetenes adgang til lemping på innfordringsgrunnlag (utkastets § 9-2), departementets adgang til billighetslemping ved "utilsiktede virkninger av regelverket" (bl a ny § 9-12 i ligningsloven) og innkrevingsmyndighetenes adgang til å innrømme rentefri betalingsutsettelse av billighetsgrunner (utkastets § 9-1), utfømmende skal regulere skyldnerens muligheter til å få ettergitt eller utsatt betalingen av skatter og avgifter. Ordningen med de lokale skatteutvalg foreslås opphevet.

Etter NHOs vurdering er dagens ordning med lokale skatteutvalg som kan nedsette/ettergi skatt av billighetsgrunner langt smidigere enn gjeldsordningsinstituttet, som skyldneren etter departementets forslag som hovedregel heretter vil være henvist til ved mer langvarige betalingsproblemer. Vi er tilbøyelig til å tilrå at dagens nedsettelses- og ettergivelsesordning videreføres, men slik at antallet skatteutvalg reduseres til ett utvalg pr ligningskontor.

Med hilsen

NÆRINGSLIVETS HOVEDORGANISASJON

Grete Dybsjord

Advokat

Vedlagt følger enkelte kommentarer og forslag til språklige rettelser som vi noterte oss under gjennomlesningen av utkastet til skatteinnkrevingslov.